

Valsts prezidenta Egila Levita runa tiešsaistes cilvēības konferencē “Paliec mājās – paliec cilvēks!”

Publicēts: 24.04.2020.

[Egils Levits](#)

Labrīt visiem, kuri ir jau pamodušies!

Labrīt tiem, kuri jau strādā tiešsaistes režīmā vai darbojas mājās!

Kad es dzirdēju šīs konferences nosaukumu – cilvēības konference, es nodomāju – mēs visi esam cilvēki, bet cilvēcība ir īpašs jēdziens. Cilvēcība nozīmē to, kā mums citam pret citu būtu jāizturas – kā mēs solidāri izturamies cits pret citu, kā mēs palīdzam un kā cits citu respektējam.

Šajā situācijā, kad ir jāsež mājās, cilvēce līdz šim nekad vēl nav bijusi. Patiešām tas vairāku tūkstošu gadu cilvēces vēsturē notiek pirmo reizi. Šī situācija mums visiem ir jauna – gan mums Latvijā, gan Eiropā, gan visā pasaulē. Un tas arī rada šo jautājumu, kā mēs izturamies cits pret citu.

Vienlaikus es domāju, ka mums jāskatās arī, kā mēs varētu izmantot šo īpašo krīzes situāciju, ko varētu salīdzināt varbūt ar alu laikmetu. Mēs katrs pamatā sežam savā “alā”. Protams, mēs izejam ārā, bet vairāk nekā līdz šim tomēr atrodamies savā “alā”. Kā mēs šo laiku varam produktīvi un interesanti sev un visai sabiedrībai pavadīt?

Es domāju, ka tā ir izdevība izdomāt tās domas, ko mēs vienmēr esam gribējuši domāt, bet tam mums nav atlicis laika. Mēs zinām, ka cilvēks vislabāk domā vienatnē. Filosofiem vajag zināmu klusumu un mieru, lai izdomātu kaut ko jaunu. Tagad mums ir iespēja būt par filosofiem pašiem sev. Bet es teiktu tā – tiem, kuriem ir šī izdevība būt sev par personīgajiem filosofiem, vēlu

atrast domas, kas paplašina pasauli un redzesloku tā, lai pēc šīs situācijas mēs pasauli saprastu labāk. Mums nav laika ikdienas straujajā ritumā par to visu domāt, bet tagad mums ir vairāk laika, un es domāju, ka šī izdevība ir jāizmanto.

Taču, kā zinām, daudziem cilvēkiem tas nav iespējams. Proti, pārdesmit kvadrātmetros, kur vairāki cilvēki ir kopā, ir skaļums, ir bērnu jautājumi, jo bērni mācās. Tur nekāda īpaša klusuma un miera šādai filozofēšanai nebūs. Šajā momentā, manuprāt, ir cita īpašība, ko mēs varam izkopt. Tā, varētu teikt, ir tāda daudzfunkcionāla personība – personība, kura var vienlaikus cept kotletes, palīdzēt 2. klases skolēnam un arī 7. klases skolēnam, kā arī veikt vēl visus citus mājas darbus un varbūt vēl attālināti atrasties savā darbavietā. Tas ir zināms izaicinājums sev, bet es domāju, ka šī daudzfunkcionalitāte ir arī zināma prasme, ko mēs varam izkopt.

Es domāju arī par tiem iestāžu, uzņēmumu, struktūrvienību vadītājiem, kuru darbinieki patlaban sēž mājās un strādā tiešsaistes režīmā. Padomājiet, lūdzu, par viņiem un pasakiet kādu labu vārdu, jo tas cilvēku vienmēr motivē. Arī darbiniekiem šī situācija ir jauna.

Strādāšanai tiešsaistes režīmā ir gan plusi, gan mīnusi. Tas ir daļēji efektīvāk tādēļ, ka mēs varam komunicēt attālināti, bet, no otras puses, mēs arī šo to zaudējam, jo īsta, dzīva komunikācija vienmēr ir daudz niansētāka. Taču šis tiešsaistes darbs dod mums jaunu pieredzi.

Šajā īpatnējā situācijā latviešiem ir jau zināmas vēsturiskas iestrādnes. Mēs vienmēr sakām, ka latvietis ir viensētnieks un introverts. Šodien šī viensētniecība un introvertība ir tieši tās īpašības, kas mums ir vajadzīgas un kas dod mums šos plusus.

Turklāt latvietis kā viensētnieks nozīmē, ka viņš ir arī zināmā veidā autonomš. Autonomāks nekā, teiksim, tās sabiedrības, kurās cilvēki visu laiku "burzās" cits ar citu. Tas nozīmē, ka, iespējams, mēs labāk tiekam galā ar šo pašizolāciju un kontaktu samazināšanu. Tomēr latviešiem piemīt arī tas, ka viņi ir ne tikai viensētnieki, bet īpašās, kritiskās situācijās viņi spēj vienoties un bez īpašas vadības pieņemt kā kolektīvs, kā sabiedrība pareizos lēmumus.

Pēc dažām dienām būs 4. maijs, kad mēs atcerēsimies, kā pirms 30 gadiem atjaunojām Latvijas valsti. Tas ir pasaules vēsturē tiešām unikāls gadījums, ka vesela nācija spēja pašorganizēties, lai panāktu kopēju rezultātu – izpildītu uzdevumu, ko tā bija sev uzdevusi. Līdz ar to latviešu viensētniecība un vienlaikus spēja solidarizēties ir labs pamats, lai mēs nedaudz vieglāk par citām sabiedrībām šo situāciju izturētu.

Arī mūsu tautasdziesmās ir ietverti zināmi principi. Mums daudzkārt ir gājis grūti, tomēr, ja salīdzina, tad tas ir bijis daudz, daudz grūtāk nekā pašreiz. Mums visiem ir zināma tautasdziesma: "Liku bēdu zem akmeņa, pāri gāju dziedādama..." Lai gan tā ir sieviete, kura to saka, arī vīrieši ir aicināti darīt tieši to pašu – ar mierīgu sirdi un ar reālu optimismu skatīties nākotnē.

Šodien, pateicoties organizatoriem, šajā konferencē, kas ilgs visu dienu, mums būs daudz jaunas informācijas par dažādiem jautājumiem – par psiholoģiju, kā mums apieties ar šo situāciju un ko mēs varam darīt. Mums būs arī kultūras priekšnesumi – Gundars Āboliņš lasīs Jaunsudrabiņa darbus. Arī lieliskā Baiba Sīpeniece un Jānis Krīvēns dos savu pienesumu šai konferencē. Ja jums ir laiks un iespēja, skatīties to vai vismaz pieslēdzieties laiku pa laikam!

Paldies organizatoriem! Jauku un patīkamu dienu jums, neraugoties uz šo situāciju! Lai mums visiem veicas!

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-tiessaistes-cilvecibas-konference-paliec-majas-paliec-cilveks>